

Utdanningsmelding fra farmasistudiet ved Universitetet i Bergen

17. september 2004

Det akademiske kollegium vedtok 12. desember 2002 å opprette et masterstudium i farmasi ved Universitetet i Bergen. I forkant av dette vedtaket hadde en komité bestående av representanter fra det medisinske og det matematisk naturvitenskaplige fakultetet samt daværende sykehusapoteker Svein Haavik utredet mulighetene for å starte et farmasistudium i Bergen. I deres innstilling av september 2002 (heretter kalt "innstillingen") tilrå de at universitetet oppretter et masterstudium i farmasi som i stor grad baserer seg på eksisterende emner ved universitetet. Høsten 2003 ble Senter for farmasi etablert med det formål å bygge opp fagområdet farmasi i samarbeid med eksisterende fagmiljøer innen hovedsakelig medisin og realfag. Som en midlertidig ordning er senteret plassert mellom fakultetene, direkte under universitetsdirektøren. Denne organiseringen har på mange måter vist seg å være gunstig for å få til det tverrfakultære prosjektet som farmasistudiet er.

De første farmasistudentene ble tatt opp høsten 2003. Det var i alt 905 søkere hvorav 112 var primærøkere og det ble tatt opp 25 studenter til 20 plasser. Alle 25 studentene fullførte første året av studiet, mens to studenter sluttet etter ett år for å gå over til medisinstudiet. Høsten 2004 var det 590 søkere, av disse var 86 primærøkere og det ble tatt opp 24 studenter til 24 plasser.

I en så tidlig fase av et nytt studium har det vært viktig å få tilbakemelding fra studentene på all undervisning som har blitt gitt. Vi har hatt skriftlig evaluering av alle emner og har hatt et møte med studentene i slutten av hvert semester for å drøfte evalueringene. I tillegg til dette har vi hatt en løpende kontakt med studentene og gjort nødvendige justeringer underveis. Vi legger stor vekt på studentevalueringene og det er nå gjort forandringer i enkelte emner basert på fjorårets evalueringer.

Som et annet ledd i utviklingen av en god studieplan inviterte vi til seminar på Lyngheisenteret 17. juni 2004. Farmasøytter fra ulike deler av bransjen var invitert til å holde foredrag om sitt virke som farmasøyt og ble samtidig bedt om å komme med innspill til studieplanen for farmasistudiet i Bergen. Personer som skal være forelesere for farmasistudentene i Bergen eller som på annen måte er eller vil være bidragsytere til studiet var invitert som tilhørere. Seminaret gav oss nyttige innspill til studieplanen og i tillegg tror vi at deltakerne sitter igjen med en økt forståelse og interesse for farmasistudiet i Bergen.

I innstillingen står det: "For at studiet skal bli et helhetlig farmasøytisk profesjonsstudium må undervisningen i alle fag være innrettet mot dette." og senere "For å oppnå optimal studiekvalitet og ressursutnyttelse må enkeltfagenes innhold være godt koordinert." Disse sitatene peker på det som kanskje er hovedutfordringen ved å lage et godt profesjonsstudium som i stor grad baserer seg på eksisterende emner. I basalfagene som kjemi og biokjemi er det ikke vanskelig å argumentere for at farmasistudentene kan følge samme undervisning som hhv. kjemistudenter og medisinstudenter. Utfordringene vil være større på et høyere nivå der det er helt nødvendig at farmasistudentene får en større grad av spesialundervisning rettet mot sitt felt. Dette vil blant annet gjelde farmasøytisk mikrobiologi og farmakologi. Her har vi fremdeles et planleggingsarbeid foran oss i samarbeid med de aktuelle miljøer.

I tillegg til den faglige koordineringen, har den praktiske koordineringen vist seg utfordrende. Dette skyldes blant annet ulikheter mellom fakultetene i måten å bygge opp moduler på. Farmasistudiet er bygd på tre 10studiepoengsmoduler per semester, der undervisningen er

jevnt fordelt og emnet avsluttes med eksamen i slutten av semesteret. Vi har til nå møtt forståelse for denne måten å bygge opp studiet på, og det medisinske fakultet har for eksempel valgt å legge om sitt grunnkurs biobas slik at deler av dette kurset lettere kan tas av andre studenter. Tross utfordringer ved å bruke eksisterende emner, ser vi store fordeler med denne måten å bygge opp et studium på. Ordningen fører uten tvil til en god ressursutnyttelse. Det vil dessuten være nyttig for studentene å tidlig bli kjent med ulike fagmiljøer ved universitetet.

Samfunnsfarmasi, legemiddelkjemi, farmakognosi, galenisk farmasi og praksis er nye emner i farmasistudiet som skal bygges opp fra grunnen av. Dette er emner som ikke eksisterer ved universitetet og som er helt nødvendige for å gi studentene den kunnskapen de trenger. Disse emnene vil også være viktige for å bygge opp en farmasøytisk identitet blant studentene og samtidig binde sammen det de har lært i andre kurs. I øyeblikket ligger utfordringen i disse emnene i å rekruttere dyktige forelesere. Vi har i skrivende stund to stillinger utlyst og vil i løpet av året lyse ut to til. For å bygge opp et farmasøytisk fagmiljø ved universitetet er det selvsagt ønskelig at flere av de nytilsatte har en farmasibakgrunn, men grunnet den store mangelen på farmasøyter på Vestlandet er det vanskelig å vite om vi vil få kvalifiserte søkere til stillingene

I innstillingen ble det foreslått å gi emnet galenisk farmasi (legemiddelteknologi/tilvirkning), ved en utenlandsk institusjon. Dette ble foreslått fordi komiteen mente at det vil være svært ressurskrevende å bygge opp et laboratorium til denne undervisningen og at det ville være vanskelig å rekruttere fagpersonell innen dette feltet. Det ble også pekt på at et slikt utenlandsopphold ville være i tråd med kvalitetsreformens intensjoner om at alle studenter skal ha muligheten til å ha et utenlandsopphold i løpet av studiene. Vi er nå i samtaler med University of East Anglia for om mulig å la bergensstudentene studere galenisk farmasi hos dem i ett semester. Dette vil innebære at det gis et eget kurs for våre studenter og det vil bli en relativt kostbar løsning for UiB. Det kan derfor være at intensjonene i innstillingen må revurderes og at det på sikt bør bygges opp et fagmiljø i galenisk farmasi ved Universitetet i Bergen.

I farmasistudiet er det lagt opp til 30 studiepoeng studieretningspensum og en masteroppgave på 50 studiepoeng. Dette vil gi studentene muligheter til å spesialisere seg innen felt som global farmasi, akvatisk farmasi, legemiddeløkonomi og naturlegemidler. Dette er felt hvor universitetet allerede har gode fagmiljøer som farmasistudentene vil kunne gå inn i. Her gjenstår fremdeles en del planleggingsarbeid og tilrettelegging.

Studentevalueringene, sammen med den solide studiepoengsproduksjonen, tyder på at farmasistudiet så langt har vært vellykket. Vi anser ikke etableringen av studiet som fullført før det første kullet har gjennomført hele studiet og vi samtidig har studenter på alle kull. De neste fire årene vil by på mange store og små utfordringer og for at etableringen av studiet skal bli vellykket er vi avhengige av å få tilført de nødvendige ressurser og vi er avhengige av å fortsette det gode samarbeidet med de involverte fakulteter og institutter slik at undervisningen som gis vil være relevant og godt koordinert.